

بررسی نظام بهره‌برداری چای در ایران با تأکید بر بعد اشتغال‌زایی آن

سید محسن سنجری

کارشناس ارشد سازمان چای کشور (M.sanjary@gmail.com)

چکیده

کشت چای در ایران پیشینه‌ای بیش از یک صد سال دارد. این صنعت با هدف خودکفایی و بی‌نیازی از ورود این کالا پی‌ریزی شد. اما در گذر زمان نه تنها این هدف محقق نشد بلکه رفته رفته به حداقل اندازه رسید. در سال‌های اخیر اراضی چای‌کاری گیلان و مازندران از ۳۱ هزار هکتار به حدود ۱۹ هزار هکتار و تعداد بهره‌برداران از ۷۰ هزار نفر به حدود ۳۱ هزار نفر تقلیل یافته است. این در حالی است که صنعت چای در کشورهای چای خیز اساساً یک صنعت نیرو بر است که جایگاه مهمی در ایجاد اشتغال در مناطق روستایی دارد. برگ سبز چای به دلیل حساسیت و آسیب‌پذیری، قابل نگهداری نیست و در کوتاه‌ترین زمان پس از برداشت باید وارد چرخه عمل‌آوری و تبدیل به چای خشک شود. تعداد زیاد چای‌کاران و کوچک بودن اراضی در کنار موضوع فوق سبب شده تا دولت‌ها همواره از این محصول حمایت ویژه نمایند. در این مقاله، آخرین وضعیت نظام بهره‌برداری چای ایران از نظر تعداد بهره‌برداران، سطح فعلی بهره‌برداری و درآمد چای‌کاران بررسی شده و راه‌حلی برای بهبود وضعیت کنونی پیشنهاد شده است.

واژه‌های کلیدی: چای، نظام بهره‌برداری، اشتغال، صنعت چای، چای‌کاران